

4. Марчак О. Освіта: уроки «текучої модерності». Освіта у викликах сьогодення: світові та українські контексти : Матеріали XXII Міжнар. науково-практ. конф., м. Харків, 25–26 черв. 2021 р. Харків, 2021. С. 40–43.

Шейко Валерія Андріївна
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Варинаєв О.М.
Державний біотехнологічний університет

ФІЛОСОФСЬКІ РЕФЛЕКСІЇ ЕКОЛОГІЇ

Філософія глобальних проблем є актуальним напрямом філософської рефлексії, який виник у зв'язку з процесами глобалізації у постмодерністській ері. Область проблем, що розглядається в цій галузі, виникає внаслідок суперечливого розвитку планетарної цивілізації.

Серед ключових аспектів філософії глобальних проблем можна виокремити:

- Забезпечення глобальної безпеки як фізичних, так і екзистенційних основ існування людства.
- Регулювання зростання населення та економічного розвитку країн у взаємозв'язку для досягнення балансу.
- Задоволення потреб світового господарства в енергії та природних ресурсах з урахуванням принципів сталого розвитку.
- Збереження природного середовища від антропогенного тиску та його руйнівного впливу.
- Захист здоров'я людей від масових захворювань та негативних наслідків інтенсифікації науково-технічної діяльності.

Екологія, в сучасному світі, не лише наука про взаємодію живих організмів та їхнього оточення, але й об'єкт глибоких філософських рефлексій. Вона висуває перед нами питання не лише про природу навколишнього середовища, а й про наше місце та роль у цьому складному взаємодії.

Філософія екології визначається прагненням зрозуміти сутність природи та взаємозв'язок між всім живим. Вона піднімає питання про наші цінності, відношення до природи та відповідальність за її збереження. Це не лише науковий аспект, але й глибоке філософське осмислення нашого існування.

Одним із ключових аспектів філософії екології є усвідомлення природи як системи, в якій кожен компонент взаємодіє з іншим. Це спонукає нас думати про наше місце в цій системі та про наш вплив на неї. Філософія екології піднімає питання про етику стосовно природи, визначає межі використання природних ресурсів та вимагає розуміння наслідків наших дій.

З іншого боку, філософія екології аналізує наше сприйняття природи як об'єкту, відокремленого від нас, і ставить питання про наше ставлення до природи як до суб'єкту, що має власні цінності та права. Це відкриває шлях для розуміння природи як співробітника, а не просто ресурсу для наших потреб. Філософські рефлексії екології також включають питання про наше місце в

часі. Які наслідки наших дій для майбутніх поколінь? Яка відповідальність лежить на нас за збереження природи для майбутніх поколінь?

Таким чином, філософія екології спонукає нас думати глибше про наше відношення до природи, визначати наші цінності та відповідальність за збереження різноманіття життя на Землі. Вона висуває перед нами завдання розуміти природу як цілісну систему, де кожен елемент має своє важливе значення, і де наша роль полягає в гармонійній взаємодії з цією системою.

Філософія глобальних проблем зосереджується на комплексному осмисленні викликів, які постають перед світовим співтовариством у контексті глобальних трансформацій та вимагають глибокого філософського підходу для їх вирішення.

Основна мета філософії глобальних проблем полягає у формуванні нового планетарного способу мислення, здатного своєчасно виявляти та аналізувати закономірності взаємодії різних соціальних компонентів цілісного світу, що найбільше актуальне в контексті найгостріших проблем виживання. У межах цієї філософії освітлюються передумови вирішення глобальних проблем сучасної цивілізації в ері постмодерну, розглядаються філософські аспекти соціального, демографічного, екологічного прогнозування, і ведеться пошук шляхів перебудови світового економічного порядку.

Наразі філософія глобальних проблем є відкритою для новаторських ідей та оновлення методологічних підходів.

Вона спрямована на:

- подолання розмежованості сучасного світу.
- поглиблення та інтенсифікацію взаємодій різних країн та регіонів.

Об'єктивна єдність, яка виникає внаслідок цих процесів, визначає спільні перспективи для всього людства.

Основним завданням філософії глобальних проблем є пошук стратегічних шляхів для гармонійного об'єднання людства. Можливі стратегії у цьому контексті включають:

- створення транснаціональних структур світового уряду та екологічно збалансованої планетарної економічної системи.
- досягнення глобальної демографічної стабілізації та формування глобальної культури нового типу.

Філософія глобальних проблем визнає себе як частину формування та поширення відчуття причетності людини до загальної єдності природи і космосу. Вона покладає відповідальність за майбутнє всесвіту, за культуру і духовне життя людства на плечі людей.

При дослідженні проблеми людини на основі філософії глобальних проблем чітко виокремлюються дві основні площини:

- прагматична, що орієнтована на удосконалення та розвиток нових "людських якостей" для майбутнього світового порядку і планетарної свідомості.

- морально-етична, яка передбачає формування відповідальності за долю природи, цивілізації і культури.

Отже, філософія глобальних проблем активно протистоїть будь-яким формам фанатизму та екстремізму, визнаючи пріоритет еволюційних змін у свідомості людей та їх соціально-економічній і політичній практиці, прагнучи виявити в різноманітних політичних, філософських, психологічних та релігійних концепціях. Вона прагне зробити його джерелом культурного оновлення та підставою планетарної моралі прийдешньої цивілізації.

Шмельова Дарина Вячеславівна
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Міносян А.С.
Державний біотехнологічний університет

РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ ТА УКРАЇНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ: ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ВИМІР

1. Що таке екзистенційний вимір
2. Що таке українська ідентичність та до чого вона відноситься
3. Як російська агресія впливає на українську ідентичність
4. Розгорнутий опис російської агресії

1. Екзистенційний вимір

"Екзистенційний вимір" - це поняття з філософії, яке вказує на основний аспект людського існування, пов'язаний з самим фактом існування людини у світі, її відносинами з навколишнім середовищем та пошуком сенсу життя. Це концепція, яка вивчає питання про існування, вільну волю, відповідальність, внутрішні конфлікти і пошук сенсу у житті.

2. Українська ідентичність

Українська ідентичність відноситься до сукупності характерних рис, цінностей, традицій та культурних особливостей, які визначають український народ і відрізняють його від інших народів світу. Ця ідентичність формується в результаті довгого історичного процесу, включаючи мову, релігію, культуру, національну свідомість та інші складові елементи.

Українська мова, яка є однією з найстаріших у світі, є важливим елементом утвердження української ідентичності. Українська культура також має багату спадщину, включаючи народні традиції, музику, танці, літературу та мистецтво.

Важливо відзначити, що українська ідентичність є різноманітною і може включати регіональні, етнічні, релігійні та інші аспекти. Вона також може змінюватися з часом під впливом політичних, соціальних та культурних чинників.

Збереження та розвиток української ідентичності є важливим завданням для українського народу, а також для збереження його культурної спадщини та самовизначення як незалежної держави. екзистенційний вимір.

3. Як російська агресія впливає на українську ідентичність